

DE TRIBUNE

Redactieadres:
D. J. WIJNKOP, Ringkade 41
Amsterdam.

SOC. DEM. WEEKBLAD

Administratieadres:
J. C. CETON, Wijtenbachstraat 13
Amsterdam.

• VERSCHIJNT ELKEN ZATERDAG. •
Abonnementsprijs bij vooruitbetaling 40 cent per 3 mnd.
Buitenland 65 ct. Losse nummers 3 ct.
Advertentiën per regel 15 cent. Bij abonnementen speciaal tarief.

Orgaan van de Soc.-Dem. Partij

Redactie: J. C. CETON, H. GORTER,
W. v. RAVESTELJN Jr. en D. J. WIJNKOP.

INHOUD: Het Nieuwe Jaar. — Het militarisme in de Kamer. — Vrouwenuitbuiting in Rusland. — Karakteristiek. — De Belgische Vakbeweging. — Bedrijfsstatistiek. — Een moedige arbeidster. — Uit het Buitenland: Hongarije, Duitschland. — Uit Argentinië. — Een waarschuwend voorbeeld. — Maastricht slaapt. — Van de afdelingen. — Korrespondentie. — Advertentiën.

Het Nieuwe Jaar.

Het zet in onder de afgrijselijkste verruwing allerwegen, het nieuwe jaar.

In het republikeinsche Frankrijk woedt de eens revolutionaire revisionist, thans Minister-President Briand, met zijn schandelijke dwangwetten tegen de organisatie der arbeiders. Hun leiders zet hij achter slot en grendel, of laat ze als Durand onschuldig ter dood veroordeelen.

In het vrije Engeland hebben we het pas beleefd, dat het militarisme tegen de stakers in Wales werd gekommandeerd. Thans bereiken ons de Jobstijdingen van een belegering in het hartje van Londen, een belegering met de meest barbaarsche middelen, omdat men zegt te meenen, dat het tegen een groep internationale anarchisten gaat, tegen wie bij de burgerlijken en hun aanhang, gelijk bekend, alles veroorloofd is.

In Duitschland zijn we nog steeds niet aan het einde van het Moabit-proces, waaruit blijkt hoe de politie door zijn spitzels de arbeiders poogt te provoceren en hun organisaties te desorganiseeren.

En dat zijn nu de kultuurlanden (!) van Europa. Men kan begrijpen hoe het in de andere Europeesche landen en in Amerika, Azie, Afrika moet toegaan.

En Nederland, dat in wezenlijke beschaving door zijn vroege verdorring onder de doodende adem van het kapitalistische protestantisme bij de meeste landen van West- en Midden-Europa ten achter staat, laat natuurlijk niet na door middel van zijn katholieke en protestantsche papen, en door middel van zijn groot- en kleinburgerlijke politiekers, de drie omliggende wereldmachten althans in hun tegen de arbeidersklasse gericht geweld na te volgen. De politespionnen van Moabit, de anarchistenjacht der vrije Engelschen, en het arbeidersbloed waarnaar de kleinburgerlijke wreedaard Briand verlangt, de Hollandsche priesters en propagandisten der kleine en groote burgerij, ze mogen dan vrijzinnig of christelijk heeten, ze haken er allen naar. Men zie het optreden van Van Nispen, De Visser en Regout in de Kamer, ten opzichte van de Amsterdamsche bouwvakstaking. En het zwijgen van de rest.

Daarom ook juicht thans groot en klein onder de burgerij den nieuwen Minister van Oorlog den heer Colijn toe. Het is geen ongerechte spot dezen man met het oude rijmpje «een brave boerenzoon» te heeten. De heer Colijn is niet alleen ergens in de Haarlemmermeer geboren, maar hij is steeds het type van de geslaagde boerenzoon, de parvenu in zijn klasse gebleven. Hij is anti-revolutionair, omdat Kuypers partij de opstrevende macht der kleine burgerij verbeeldt. 's Heeren Colijns gansche optreden toonde reeds voldoende, dat de Christelijkheid hiermee niets te maken heeft; niets anders dan dat het de vermomming is, waaronder die klasse tot macht kwam.

De «christelijke» heer Colijn is bekend als handlangers van den «liberalen» houwdegen Van Heutsz, (oud-gouverneur-generaal van Ned.-Indië) en hij heeft

als zoodanig zijn sporen verdiend, zooals de kleine burger dat in Indië doen moet. Als wreede knecht van het op buit beluste woeker-kapitalisme moet de kleine bourgeois daar insulinde zijn hem aangevozen taak vervullen. Tot groote glorie is hij daar geklommen, misschien ook tot groote rijkdom. De glorie waarmee gansch de bourgeoisie hem thans omhangt, toont voldoende, wat puike knecht hij was.

Was en is. Thans treedt hij als vierde anti-revolutionair in het Ministerie. Hij versterkt daar dus in alle opzichten het dorste en wreedste kleinburgerdom. Hij versterkt tevens de antithese, waarvan de anti-revolutionairen de pit en de merg zijn, de tegenstelling in de burgerlijke politiek die de arbeidersklasse moet verdommen en verzwakken.

Het Nieuwe Jaar treedt dus ook hier niet erg gunstig op voor de arbeidersklasse, die in haar politiek nog maar steeds zooals de bourgeoisie dat wil, meer naar de burgerij dan naar het proletariaat kijkt.

En toch, arbeiders van Nederland, het moet anders worden.

Wilt gij eindelijk uw langen strijd bekroond zien met de uitbreiding van inzicht en macht, dan dient gij u — voorzoover gij nog onverschillig mocht zijn — tot de politiek te wenden, en — voorzoover gij aan de politiek mocht doen — tot de Socialistische.

Klein is nog maar het hoopje strijders in Nederland, dat pal staat voor den onverzoenlijken strijd tegen gansch het kapitalisme, voor den strijd met alle doelmatige middelen. Zijn wij al weinigen in getal, tienduizenden en tienduizenden echter zijn de strijders voor het proletariaat in Duitschland en de andere kapitalistische landen der wereld. Zij geven ons door hun strijd de moed en het doorzicht tot de onze. En zij zullen dit jaar van zich doen hooren.

Arbeiders. Onze doodsvijanden, de kapitalisten, zien in hun bruutheid naar het internationale kapitalistische voorbeeld. Laten wij, die de eenswillende internationale der arbeidende menschheid nastreven, van de internationale sociaaldemocratie leeren de wapens te hanteeren, die voor onzen strijd ook in dit land, vooral in dit jaar, noodig zijn. Er is slechts èen partij in Holland, die dat doet, het is: De Sociaaldemokratische Partij (S. D. P.). Door haar te volgen stellen wij tegenover de verruwing van het Kapitalisme de pittige kracht, die de Sociaaldemocratie der arbeiders in vakbeweging en politieken strijd brengt.

Arbeiders, partijgenooten! Tot nieuwen strijd in het nieuwe jaar.

W.P.

Het Militarisme in de Kamer!

Er is nog een punt, waarop wij de Kamerfractie der Arbeiderspartij in gebreke moeten stellen wegens haar stelselmatig verkeerd optreden. Het betreft het militarisme te water. Het vorige jaar hadden wij reeds gelegenheid om te wijzen op de hoogst eigenaardige houding van den heer Hugenholtz bij de Marinebegroting. Tegenover onze kritiek heeft men dien afgewaardigde toen getracht te verontschuldigen door het te doen voorkomen — wij meenen nog steeds, ten onrechte — dat 't eigenlijk alleen maar ging om een minder gelukkige uitdrukking. Nu mogen wij dan zeker wel aannemen, dat de heer Hugenholtz ditmaal zijn woorden wel met wat meer zorgvuldigheid zal hebben gekozen. Heeft hij dan nu zich geplaatst op het sociaal-democratische, anti-militaristische standpunt, vierkant en principieel stelling genomen tegen alle uitgaven voor het marinisme? Volstrekt niet. Hij heeft precies hetzelfde gedaan als verleden jaar; hij onderzocht ieder der voorstellen van

den minister tot aanbouw van nieuwe schepen; hij ging na of de voorgestelde soort van schepen wel «geschikt is voor de defensie», en kwam dan tot de slotsom, dat dit niet zoo was, en dat wij het bouwen van een vloot maar moeten opgeven, omdat wij toch niet kunnen opwerken tegen de groote landen. Maar hoe weinig hij daarbij er aan dacht om zich principieel tegen alle marine-uitgaven te verzetten, blijkt wel hieruit, dat hij, evenals verleden jaar, ook nu weer tot tweemaal toe en in onloochenbare woorden te kennen gaf, dat de «groote Mogendheden» wel de middelen voor dergelijke uitgaven bezitten. Wij nemen zijn woorden hier letterlijk over. Sprekende over de onderzeeboten zeide hij:

„Ik meen dat andere Mogendheden, die ruimere middelen bezitten dan wij om proeven te nemen met verschillende typen van schepen, ons daarin moeten voorgaan.”

En over de pantserschepen sprekende:

„Zoolang wij vasthouden aan het nabootsen van het wapen dat de vijand tegen ons gebruiken kan, bestaat het gevaar, dat wij telkens grootere schepen zullen moeten bouwen, om niet achter te blijven bij buitenlandsche Mogendheden wier middelen wel toestaan de pantserschepen telkens reusachtiger te maken.”

Het is maar gelukkig, dat in het buitenland niet erg veel aandacht wordt besteed aan het geen in ons parlement gebeurt. Anders zou het kunnen voorkomen dat de regeeringen der «groote mogendheden», bij voorbeeld van Duitschland, onze buitenlandsche kameraden in hun strijd tegen imperialisme en vlootpolitiek zouden in de wielen rijden met zulke uitspraken van een Hollandsch «socialistisch» kamerlid!

In direct verband met het militarisme staat een andere kwestie, waarover wij ook iets aan het adres van den heer Hugenholtz te zeggen hebben. In den loop van dit jaar hebben de Koning en de Koningin van België een bezoek gebracht aan ons land en onze Koningin. Dergelijke vorstenbezoeken zijn gewoonlijk niet bedoeld als een gewone beleefdheid. Bij die gelegenheden worden allerlei diplomatieke plannetjes uitgebroed, die voor de volkeren meestal niet veel goeds beteekenen. Dikwijls zijn militaire uitgaven er het directe of indirecte gevolg van. In 't bijzonder ligt in de internationale verhoudingen en de plaats die ons land daarin thans inneemt, een aanleiding om ten aanzien van de Belgische koningsvisite niet geheel gerust te zijn. Wij bedoelen het volgende: Zooals men weet heeft onze regeering voorstellen ingediend om 46½ miljoen uit te geven voor het „in orde brengen” van de kustverdediging op last van Duitschland. Daarbij is ook sprake van het aanleggen van een of meer forten aan de Schelde. Daar die rivier echter den toegang vormt tot de Belgische havenplaats Antwerpen, zijn bij dit voorstel de belangen der Belgische bourgeoisie sterk betrokken. Wij zeggen niet, dat bij de bedoelde vorstelijke visite deze kwestie is bekonkeld, maar noemen dit alleen als voorbeeld hoe voorzichtig men daarin moet zijn en hoezeer een sociaaldemocraat zich tegen die vorstenbezoeken en de daarmee samengaannde diplomatieke geheimdoenerij scherp moet verzetten. Niet alzoove de heer Hugenholtz. Ook hij achtte het bezoek belangrijk,

„niet vanwege de personen van den Belgischen Koning en Koningin, maar vanwege de betrekking waarin zij staan tot het Belgische volk. Als zoodanig zijn zij in ons land gekomen en daarom kon het bezoek vooral in de tegenwoordige tijdsomstandigheden worden aangemerkt als een bewijs van toenadering tusschen beide volken.”

Het eenvoudigste woord van protest tegen de volksmisleiding die aan koningsreizen wordt verbonden, wordt zelfs in deze rede gemist. En ook ziet men, dat 's heeren Hugenholtz' opvatting van de tegenwoordige tijdsomstandigheden in rechten strijd staat tot de werkelijkheid. Geen toenadering der volken, maar verscherping der nationale tegenstellingen is maar al te dikwijls het gevolg van dergelijke reizen, waarbij in het geheim over het lot der volken wordt beschikt door een in hoogheid zetelende klik.

B. C.

Vrouwen-uitbuiting in Rusland.

De honger naar vrouwelijke arbeidskracht, die voor alle kapitalistische landen karakteristiek is, heeft zich in de laatste jaren met bijzondere scherpheid in Rusland vertoond. Een stoot hiertoe gaf de Russisch-Japansche oorlog, maar de hoofdoorzaak voor dit verschijnsel is te zoeken in de troosteloze konditie, waarin het Russische proletariaat werd gebracht. Dit feit wordt zelfs door ambtelijke Russische bronnen erkend, die anders gewoonlijk het ware karakter van de maatschappelijke verschijnselen zoeken te verdoezelen. In de Mededeelingen van de Fabrieks-Inspektors over 1905, staat te lezen: „Al kan de vermindering van het getal volwassen mannelijke arbeiders in de laatste twee jaren en vooral in 1904 in zekeren zin ook door de mobilisatie van de reservisten worden verklaard, toch speelt een andere, door de Fabrieks-Inspektors aangegeven oorzaak een veel groter rol: de fabrikanten geven de voorkeur aan de vrouwen, omdat die een rustiger en stabiel element, een goedkoop arbeidskracht zijn." Na 1905 treedt, naast de brutale geweldmaatregelen van de ondernemers en de overheid tegen de arbeiders, het verschijnsel op, dat de mannelijke arbeiders ontslagen en door vrouwen vervangen worden. De fabrieks-inspektie bericht in dorre woorden, dat „dit verschijnsel een resultaat van de arbeidersbeweging" is.

In het begin van 1910 bedroeg het aantal vrouwelijke arbeiders in de groot-industrie:

	Aant. Vr.	% Verhouding van de vrouwel. tot de mann. arbeiders.
In het Moskousche fabrieksdistrikt:	279,947	75,2 %
„ Warschawsche	96,063	51,6 „
„ Petersburgsche	94,524	43,5 „
„ Charkoffsche	34,756	21,1 „
„ Kiefsche	38,408	21,1 „
„ Wolga	21,395	18,0 „

Het leger der vrouwelijke loonslaven is dus totaal in de onder de fabrieksinspectie staande fabrieken **± zeshonderdduizend** en bedraagt bijna **40 procent** van de mannelijke arbeiders. In het Moskousche, de streek van de midden Russische weefindustrie, klimt deze verhouding tot **75,2%**, soms zelfs nog hooger; in het Gouvernement Kostroma zijn er evenveel vrouwelijke als mannelijke arbeiders, en in het Gouvernement Wladimir overtreft het aantal vrouwelijke arbeiders in belangrijke mate dat der mannen. Volgens ambtelijke opgaven is het totaal der vrouwelijke arbeiders in de Russische industrie van 34,9% in 1904 op 44% in 1910 gestegen. In Rusland heeft dus de vrouwenarbeid een hoogte bereikt, zooals in geen ander land ter wereld.

Hoe weinig deze enorme stijging met de organische ontwikkeling van de Russische industrie in verband staat, blijkt uit het feit, dat thans vrouwen ook in industrieën als de metaalbewerking en het machinebedrijf werkzaam zijn, waar vroeger uitsluitend mannen werkten. De oudste fabrieks-inspecteur van het Moskousche Gouvernement wijst er in zijn verslag over 1908 op, dat thans vrouwen ook in bedrijven aan het werk gesteld worden, die een bijzonder lichamelijke weerstandsvermogen eischen, zooals de cement-, glas-, leemfabrieken enz. «De voorkeur der fabrikanten voor vrouwenarbeid is zoo groot, dat er reeds bedrijven zijn, waar de vrouwen eenerzijds de functies van lastdragers uitoefenen, anderzijds de onderste posten der fabrieks-administratie innemen." Bij het ontbreken van maatregelen tot bescherming der arbeiders in de Russische industrie en de gewetenloosheid der Russische ondernemers, bewerkte de sterkere uitbuiting der arbeiders een geweldig aanzwellen der ongevallen, vooral daar waar vrouwen voor de zwaarste lichamelijke arbeid worden gebruikt. Volgens de cijfers van de officiële ongevallenstatistiek was de verhouding der ongevallen aan mannelijke en vrouwelijke arbeiders overkomen in 1904 als 4,2 tot 1, terwijl het in 1907 reeds was 3,4 tot 1. In 1904 dus 10 ongevallen aan vrouwen overkomen op elke 42 aan mannen; in 1907 kwamen tien ongevallen aan vrouwen reeds voor op elke 34 aan mannen. Wat dit beteekent blijkt duidelijk uit de cijfers der ongevallenstatistiek, die in 1907 tot 1909 op elke duizend fabrieksarbeiders 42,5 ongevallen aanwees, waarvan de meesten met de dood of volledige invaliditeit eindigden. Dat wil dus zeggen: Meer dan 20000 ongevallen jaarlijks alleen aan vrouwen overkomen! De vrouwelijke arbeiders bleken ook hier voordeliger voor de ondernemers, daar zij zich gemakkelijker de wettelijk voorgeschreven schadeloosstelling lieten ontfutselen, en zelfs in geval van uitkeering van ongevallen-rente, veel geringer bedragen ontvingen.

Voor de ontwikkeling der arbeidersbeweging in Rusland beteekent het aanzwellen van het honderdduizenden tellende vrouwelijke reserveleger, die voornamelijk uit de geproletariseerde dorpsbevolking worden gerekruteerd, een zware slag, daar de mannelijke arbeiders door de vrouwen verdrongen worden. De vrouwen dienden den ondernemers als middel, om de tegenstand der georganiseerde arbeiders te breken, om de arbeidstijd te verlengen, de lonen te verlagen, en op de fabriek dezelfde willekeur te vestigen, die vóór 1905 heerschte. Tegelijkertijd verhinderde de industriële crisis de overgang van de door de vrouwen verdrongen mannen in andere takken van bedrijf, en schiep zoo een geweldig reserveleger, dat eenerzijds de kadern van het stedelijk lompenproletariaat (gedeeltelijk ook van de Zwarte Honderd) deed groeien, anderzijds voor den strijd van de georganiseerde arbeiders een voortdurende bedreiging was.

De uitweg uit deze moeilijke situatie hebben onze Russische partijgenooten reeds lang gevonden, door ook in de rijen van het vrouwelijk proletariaat het licht der socialistische inzichten en de prediking van de klassenstrijd te brengen. Weliswaar stuit dit werk onder de galgenregering van een Stolypin op verschrikkelijke moeilijkheden, die door het lage geestelijk en beschavingspeil der arbeidsters, en door haar geestelijke afhankelijkheid van de kerk nog vergroot worden. Maar de geweldige strijd, die de arbeiders en arbeidsters voor en gedurende de revolutiejaren schouder aan schouder hebben gevoerd, staat borg ervoor, dat het vrouwelijk proletariaat van Rusland ook in zichzelf genoeg kracht zal vinden, om aan de schaamteloze uitbuittings-praktijk van het kapitaal een eind te maken.

Karakteristiek.

De *Humanité*, het orgaan van den Franschen reformist Jaures, die nooit moede wordt het meest oppervlakkige optimisme omtrent burgerlijke democratie bij de arbeidersklasse aan te kweken, liet zich deze dagen het een en ander democratisch moois omtrent den Engelschen radikalen schreeuwer, Minister Lloyd George, schrijven. Nu de verkiezingen achter den rug zijn, liet de heer George echter direkt door middel van het Fransche groot-financiersblad de *Matin* aan de kapitalistische wereld weten, dat ze omtrent hem even gerust kunnen zijn, als omtrent dien anderen lieveling der kapitalisten Aristide Briand. Voreerst prees hij Frankrijk, waar zóo even de vakvereenigingssektaris Durand, in schijn om een doodslag, dien hij volgens het gerecht zelf niet eens gepleegd heeft, doch in werkelijkheid om een transportstaking, die hij leidde, ter dood veroordeeld is — dit Frankrijk prees de «demokratische» Minister George als het eenig werkelijk democratische land in Europa!

Ten tweede beroemde deze demokraat zich erop, dat zijn marinebegroting 250 miljoen meer voor de vloot vraagt dan de vroegere! En ten derde, duidelijkst van al, sprak de «demokraat» George zeer gunstig over de dwangwetten van den «demokraat» Briand, omdat zij de verkeersstakingen tot een onmogelijkheid zouden maken. Welnu, deze hartewensch van Lloyd George wordt natuurlijk niet vervuld. Een *machtige, massale* arbeidersorganisatie gaat op den duur over de wetten tot verbod van staking in alle landen heen, alsof ze niet bestonden. Maar het teekent, het regiem der Engelsche vrijzinnigen en demokraten, die notabene door de Engelsche Arbeiders-Partij met overtuiging worden gesteund, het teekent ook de waarde van de Eng. Arb. Partij voor den klassenstrijd der arbeidende klasse, dat hun geliefde minister zóó openlijk zich durft verklaren voor een systeem, dat indien de teekenen van opleven verzé onder de Engelsche vakarbeiders niet bedriegen, ook in Groot-Brittanje nog maar het eenige zal wezen om de arbeiders nog voor een poosje te verzwakken, het systeem namelijk van de knoet en van het meest barbaarsche geweld. Wp.

De Belgische Vakbeweging.

De *Leipziger Volkszeitung* stelt ons instaat thans over de Belgische Vakbeweging, gelijk onlangs over de Belgische politiek, het een en ander te zeggen.

De Vakvereenigingskommissie, d. w. z. de op het standpunt van den klassenstrijd verbonden Belgische vakvereenigingen, hielden beide Kerstdagen te Brussel hun jaarlijksch Kongres. De voornaamste punten der dagorde waren: de bijdrage voor het solidariteitsfonds, de verhooging van de afdracht aan de vakvereenigingskommissie, en het verlengen van de tijd tusschen de Kongressen.

Uit het solidariteitsfonds der vakvereenigingskommissie, dat reeds verleden jaar werd ingesteld en centraal beheerd wordt, al zal het eerst over een jaar in werking treden, zal onder zekere voorwaarden aan stakers en uitgeslotensteun worden gegeven. Nu stelden een groep federalistisch-gezinde textielbewerking van Verviers voor, dat de verplichte extra-bijdrage die voor langer dan 10 of 12 weken durende strijd door de Kommissie van de aangesloten bonden kan worden geheven, hoogstens 1 franc 20 centiemen per lid en per jaar of tien centiemen (= hoogstens 5 cent!) per maand mocht bedragen. Dit voorstel werd met verpletterende meerderheid verworpen. De vakvereenigingskommissie kreeg dus het recht verplichte bijdragen voor het solidariteitsfonds in onbeperkte mate van de aangesloten organisaties te heffen. Hiermede werd, evenals verleden jaar door de instelling-zelve van het solidariteitsfonds, een groote overwinning behaald door de centralisten op de federalisten.

Interessant bij de discussie hierover waren twee verschijnselen. Ten eerste dat de z.g.n. „revolutionair"-syndikalistische handelsbedienden en de meeste textielbewerking van Verviers het federalisten-standpunt verlieten. Ten tweede dat gelijk overal, waar het erom gaat de socialistische arbeidersbeweging te versterken, de z.g.n. ultra-revolutionairen met de ultra-reformisten in de vakbeweging tezamen staan, om door het verdedigen van bekrompen groeps- en beroepsbelangen en het bestrijden van de socialistische politiek, het tegendeel van zoodanige versterking te bewerken. Hier waren het de reformistische boekdrukkers, die de federalistische textielbewerkingen en mijnwerkers steunden.

Bij de verhooging van de bijdrage aan de vakvereenigingskommissie, die op het oogenblik 10 centiemen (= nog geen 5 cent!) per lid en per jaar bedraagt, deed zich trouwens een dergelijk verschijnsel voor. De

sektaris Bergmans stelde het dubbele bedrag, 20 centiemen (= nog geen 10 cents) voor. Er zijn nl. meer gesalarieerde bestuurdersdan deze èene nodig. Reeds 66 dagen moest Bergmans zich bezig houden met de al meer dan een half jaar durende papierbewerkingstaking in Turnhout, en het andere werk leidt natuurlijk daar onder. Niet allèen door deze achterstand, maar toch óók hierdoor, is goeddeels te verklaren de achteruitgang van het getal der bij de vakvereenigings-kommissie aangesloten van 73361 op 68513. Trots de federalistische oppositie zou het voorstel van Bergmans zijn aangenomen, indien niet het bestuur van de vakvereenigings-kommissie een ander voorstel had gedaan, en wel om zelf een voorstel te ontwerpen, en dat aan het referendum te onderwerpen. Dit werd aangenomen, en de verduubeling der afdracht zal met Juli van kracht worden.

Een voorstel om de kongressen in het vervolg om de twee jaren in plaats van elk jaar te houden, werd verworpen, o. a. omdat jaarlijksche kongressen de natuurlijk groeiende invloed der vakvereenigings-beambten op natuurlijke wijze inperkten.

In zake arbeidsbeurzen verklaarde het kongres zich bijna eenstemmig tegen het voorstel (der boekdrukkers) van bureaux, die onder gelijken invloed van patroons en arbeiders stonden. Men zou die desnoods aanvaardden, maar principieel achtte men alleen vakvereenigings-beurzen aannemelijk.

Ook het voorstel der boekdrukkers omtrent de huis-industrie werd verworpen. Zij wilden wettelijke regeling van huisarbeid en stichting van verbruikersvereenigingen met witte lijst, zooals Holland te vroeger ook bezat. Het kongres wilde wettelijke regeling zonder meer. Scherpe kritiek werd geoeffend op den internationalen sekretaris Camille Huysmans, die als lid van het Parlement op eigen houtje een voorstel tot regeling der huis-industrie in den zin der boekdrukkers had gedaan. Ook de socialistische koöperaties, voorzover ze nog konfektiewerk in thuiswerk lieten vervaardigen, moesten het terecht ontgelden.

Een resolutie werd aangenomen, om de vakvereenigingen in industrieverbonden te centraliseeren, vooral met het oog op de bouwvakken.

Alles tezamen genomen begon dit kongres ten minste op een georganiseerde bijeenkomst van arbeiders-vertegenwoordigers te lijken, iets wat men vroeger van de kongressen der Belgische vakbeweging niet altijd kon zeggen. Vroeger leken ze meer op een opgewonden volksvergadering, waarop de partijdagen der Arbeiders-Partij nog gelijken.

Ten slotte Het spreekt vanzelf, dat het de Marxisten waren die ook in België steeds de socialistische beweging zoowel tegenover de revolutionaire syndikalisten, als tegen de enkel-parlementaire reformisten en de enkel-koöperatieve mutualisten stelden. Maar in de vakbeweging hadden zij totnogtoe meer succes, dan in de politiek en de koöperatie. Wp.

Bedrijfsstatistiek.

Het tijdperk van het kapitalisme is een tijd van geweldige economische veranderingen. Het kapitalisme heeft niet alleen uitwendig de gansche wereld aan zich onderworpen, het heeft niet slechts door de reusachtige werken die het schiep, en de verwoestingen die het aanrichtte, zijn macht getoond, het heeft ook het karakter van den arbeid volledig veranderd. Heeft het eerst alle maatschappelijke organisaties vernietigd, om vrij baan voor zijn ontwikkeling te verkrijgen, daarna is weer een tijdvak van opbouw gekomen. Organisatie, in dit eene woord zijn de ontwikkelingswetten van het moderne kapitalisme saam te vatten. Ten eerste de organisatie van de wereld, doordat de geheele menschheid in de warenproductie betrokken wordt; organisatie van de productie, doordat de afzonderlijke bedrijven in steeds nauwer samenhang met elkander gebracht werden. Ten tweede de technische organisatie van den arbeid binnen de bedrijven, die zich in de ontwikkeling van kleinbedrijf tot grootbedrijf toont. Ten derde de organisatie der menschen, wier geest zich moet aanpassen aan den nieuwen gemeenschapsvorm van den arbeid, zoodat zij de hinderpalen, welke de uit vroeger tijdperk afkomstige staats- en rechtsvormen aan deze ontwikkeling in den weg stellen, uit den weg kunnen ruimen.

Alleen de tweede, de technische organisatie, is door de statistiek enigermate onder getallen te brengen. Wel is waar kan de statistiek niet alle zijden dezer ontwikkeling belichten; vele nieuwe verhoudingen laten zich eenvoudig niet in getallen uitdrukken. Wat zich echter in getallen uitdrukken laat, staat door de berekeningen der statistiek vast, en is als niet te ontkennen economisch feit aan de beperkte persoonlijke ervaring en aan den strijd der persoonlijke meeningen onttrokken.

De wetten van de concurrentie veroorzaken, dat de meest productieve bedrijven buitengewone winsten, de minst productieve buitengewoon verlies opleveren, en dat de laatste zodoende langzamerhand dood geconcurrereerd en op zijde gesteld worden. Daar bijna zonder uitzondering het groote bedrijf ook het meest productieve is, wordt het kleinbedrijf langzamerhand door het grootbedrijf verdrongen en vervangen. Deze ontwikkelingswet komt zeer duidelijk te voorschijn in de Deutsche berg- en bedrijfstellingen. Men kan de bedrijven met 1—5 personen als kleinbedrijven, met 6—50 personen als middelbedrijven, met 51—1000 personen als grootbedrijven, en die met meer dan 1000 personen als reuzenbedrijven aanduiden. Dan toont zich de volgende verschuiving in

de in bedrijven werkzame bevolking (nijverheid, tuinbouw, handel en verkeer): Van iedere 1000 zulke personen waren in

	Klein-bedrijven	Middel-bedrijven	Groot-bedrijven	Reuzen-bedrijven
1882:	590	190	191	29
1895:	465	239	252	44
1907:	373	255	300	66

werkzaam. Van iedere duizend zijn sinds 25 jaar meer dan 200 aan de sfeer van het kleinbedrijf met zijn enge opvattingen en zijn verbrokkelde arbeidwijze onttrokken, terwijl het aantal van diegenen, wier gedachten door de verhoudingen in de groote en reuzenbedrijven bepaald werden, van ruim een vijfde tot meer dan een derde van het geheel dezer personen steeg. In de eigenlijke industrie is het grootbedrijf nog meer overwegend; hierover zijn de personen zoodanig verdeeld, dat in 1907 op dezelfde vier bedrijfsgroepen

	295	250	374	81
personen kwamen. Nu zijn hierin allen, zoowel de leiders van het bedrijf als de arbeiders begrepen; natuurlijk zijn de in het kleinbedrijf arbeidenden voor een groot deel zelfstandig; terwijl in de grotere bedrijven de loonarbeiders het grootste aantal vormen.				

Neemt men de arbeiders alleen, dan vindt men, dat van iedere 1000 op Kleinbedrijf, Middelbedrijf, Grootbedrijf, Reuzenbedrijf

	145	287	466	103
personen komen. De arbeiders in de nijverheid werkzaam werkten dus in 1907 reeds voor meer dan de helft in de groote en reuzenbedrijven, terwijl slechts een zevende in kleinbedrijven werkzaam was. De geest van het modern proletariaat moest vandaar in de hoogste mate door de verhoudingen in het grootbedrijf bepaald worden. Wat de arbeiders daar zien, de arbeid, zooals ze dien daar kennen leeren, dat is beslissend voor hun gedachten over de ontwikkeling van de maatschappij, en voor het doel dat zij zich stellen.				

De ontwikkeling van kleinbedrijf tot grootbedrijf beduidt nog wat meer, dan alleen dat een groot aantal arbeiders in een grooter bedrijf bijeenkomt. Het grootbedrijf onderscheidt zich van het kleinbedrijf in de eerste plaats door zijn organisatie. De moderne machine wordt evengoed door een arbeider bediend als het kleine werktuig, doch alle machines te zamen vormen een samenhangend stelsel, en de arbeiders die ze bedienen, een georganiseerd geheel. Vandaar draagt het grootbedrijf een geheel ander karakter dan het kleinbedrijf.

Het kleinbedrijf was vroeger een aartsvaderlijk gezinsbedrijf, waarin eenige niet aan het gezin verwante gezellen tijdelijk of voor altijd opgenomen werden. Kinderen of andere verwanten groeiden er in op, eerst als leerlingen, dan als medearbeidenden, en ten slotte als medebestuurders. De oude vorm heeft onder de drukkende concurrentie van het grootkapitalisme dikwerf dezen nieuwen inhoud gekregen, dat de nood den vader maar al te vaak dwingt, naast vreemde kinderen ook zijn eigene uit te buiten. Toen de bedrijven groter werden, trad de arbeid van de gezinsleden op den achtergrond, de uitbuiting van vreemde arbeiders werd hoofdzaak, en de patroon scheidt zich van hen in het bedrijf, daar hij nog slechts de leiding zich tot taak stelt en geheel van de uitbuiting leeft. Als kleine kapitalist heeft hij deze leiding alleen. Weldra wel is waar kan hij het niet meer buiten opzichters stellen, daar hij niet altijd zelf in de werkplaats kan zijn. Moeten echter nieuwe machines worden ingevoerd, nieuwe werkmethoden aangewend worden, dan heeft hij hiervoor evengoed te zorgen, als voor den inkoop van grondstoffen en voor het opzoeken van afzetgebieden. Hij is de leider zoowel in het bedrijf als waar het den verkoop betreft; in het beheer wordt hij slechts door een boekhouder en een kantoorpersoneel gesteund.

Groeit echter het bedrijf tot grootbedrijf, dan is het één leider niet meer mogelijk, dat alles zelf te bezorgen. Wetenschappelijk gevormde ambtenaren, werktuigkundigen, scheikundigen, treden in steeds grooter aantal het bedrijf binnen, en in hun handen komt de geheele technische leiding. Ook de commerciële leiding moet hij langzamerhand overlaten aan ambtenaren, in den handel opgeleid.

Hem blijft slechts als algemeene leiding de taak, om dit gansche productieorganisme tot geen ander doel dan winst voor hem zelf te doen werken. Eindelijk wordt door de ontwikkeling van de maatschappijen op aandeelen ook deze taak steeds meer door den betaalden directeur overgenomen, terwijl de eigenaars meer en meer als leiders op den achtergrond geraken. Deze ontwikkeling in den bouw van de bedrijfsorganisatie laat zich zeer duidelijk nagaan in de cijfers, die de laatste bedrijfsstelling gaf voor de indeeling van het personeel bij bedrijven van verschillende grootte. In de volgende tabel zijn voor deze groepen opgegeven: 1° op hoeveel leiders een familielid komt; 2° hoeveel ambtenaren op

In bedrijven met personeel	Familieleden komen op leiders.	Ambtenaren op leiders.	Kantoorbedienden op arbeiders.	Opzichters op arbeiders.	Directeurs op eigenaars.
2-3	1 op 3	1 op 41	1 op 195	1 op 62	1 op 112
4-5	1 " 3	1 " 8	1 " 68	1 " 36	1 " 50
6-10	1 " 3	10 " 26	1 " 30	1 " 30	1 " 26
11-50	1 " 7	18 " 10	1 " 18	1 " 24	1 " 9
51-200	1 " 24	6 " 12	1 " 19	1 " 25	1 " 3
201-1000	1 " 49	17 " 1	1 " 26	1 " 27	1 " 1
boven 1000	1 " 241	63 " 1	1 " 31	1 " 24	6 " 1

één leider komen; 3° op hoeveel arbeiders een persoon voor beheer en voor kantoorwerkzaamheden, 4° op hoeveel arbeiders een opzichter komt, en 5° hoe zich bij de leiders der bedrijven het aantal der gesalarieerde directeuren tot dat der eigenaars verhoudt.

Aan deze getallen kan men duidelijk zien, hoe van klein- tot grootbedrijf, het aantal der medearbeidende familieleden afneemt, en het aantal der ambtenaren en ook dat der directeuren aanzienlijk toeneemt, in verhouding tot de zelfstandige bezitters der productiemiddelen. Wanneer we de beide groepen van ambtenaren afzonderlijk beschouwen, zien we, dat er eerst meer opzichters zijn; bij bedrijven met meer dan 10 personen vallen de functies van opzichter in de werkplaats en die van bedrijfsleider niet meer samen; dan stijgt het aantal verder gelijkmatig met het arbeiders-aantal, zoodat op iedere 25 arbeiders één opzichter komt. Het kantoorpersoneel stijgt eerst nog sneller; is echter eenmaal het gansche beheer in handen van ambtenaren gekomen, dan neemt het aantal kantoorbedienden niet meer gelijkmatig toe met de grootte van het bedrijf, en in de reuzenbedrijven blijven zij achter bij de opzichters.

Deze geweldige toename van ambtenaren beteekent niet alleen voor de maatschappij, dat met de toename van het grootbedrijf allengs een nieuwe klasse als beduidende middenslacht tusschen die der grootkapitalisten en het proletariaat in de plaats komt van de resten van het kleinburgerdom. Zij beteekent ook en is een gevolg van het feit, dat de moderne productie in plaats van als vroeger op overgeleverde tradities aan de praktijk ontleend, steeds meer gaat berusten op de toepassing van wetenschappelijke theorieën. En eindelijk beteekent zij, dat in de productie als voortbrengingsproces van gebruikswaarden de kapitalist geen rol meer speelt; van bedrijfsleider wordt hij hoe langer hoe meer enkel uitbouter; en zijn ter zijde stelling als uitbouter behoeft in de productie geen de minste storing te brengen. Zoo leert de arbeider het moderne grootbedrijf kennen als een hoogontwikkelde, op de wetenschap berustende, door een schare van wetenschappelijk gevormde loonarbeiders geleide productieorganisatie, aan wier overname door de gemeenschap niets meer in den weg staat, dan de politieke macht der arbeiders.

A. P.

Een moedige Arbeidster.

De vrouw van den te Havre in Frankrijk bij de stakingsbeweging omgekomen onderkruiper Dongé (voor welken doodslag zooals men weet de vakverenigingsleider Durand, die zelfs door het gerecht voor niet-schuldig werd gehouden, door de klasse-rechters van den verrader Briand ter dood veroordeeld is) — deze proletarische vrouw richtte tot den verdediger van Durand het volgende openbare schrijven:

Na beëindiging van de behandeling der zaak voel ik mij gedrongen, mij aan te sluiten bij degenen die tegen het vonnis protesteerden. Ik heb mij gedurende de behandeling ertoe beperkt, het recht van mijn kinderen, van de offers van de aan mijn ongelukkigen man begane doodslag, te verdedigen, en heb mij ervan onthouden ook maar de geringste beschuldiging tegen wie ook te uiten. Maar ik wil geen deel hebben aan Durands veroordeeling, die des te onbegrijpelijker is, daar hij wel evenals andere, die straffeloos bleven, onbedachtzame woorden uitte, maar geen gewelddaad pleegde. Ik ben zelf arbeidster en wensch het verzoek om gratie voor Durand te onderteekenen. Het zou mij in mijn ongeluk tot troost zijn te weten, dat iedereen begrijpen zal, dat ik, al stelde ik voor het gerecht volgens mijn plicht een eisch tot schadevergoeding in voor mijn dochtertje, ik toch ook mijn plicht verstond, niet te vergeten dat ik zelf tot de wereld der arbeiders behoort, die zoo moeizaam om een stukje brood meer en wat harde behandeling minder te vechten heeft.

In waarheid een dokument van zedelijke grootheid, zooals in de tegenwoordige tijd bijna alleen nog maar een lid van de strijdende arbeidersklasse geven kan.

Uit het Buitenland.

Hongarije. Vele lezers zullen weten, dat de officiële Magyaarsche sociaaldemocratie sinds jaren groote verwachtingen koesterde omtrent de bereidwilligheid der Hongaarsche regeering om een eenigszins rechtvaardige kiesrecht hervorming tot stand te brengen.

Zoover ging dat vertrouwen, dat daardoor zelfs de strijd om het A. K., die in Hongarije bij de daar bestaande totale rechteloosheid der arbeiders, niet anders dan door straatdemonstraties kan worden gevoerd, door de heeren partijleiders zooveel mogelijk werd geremd en getemperd. Dank zij de openhartigheid der jonkers, die nu de regeering in Hongarije in handen hebben en die geen behoefte meer voelen om den demagoog uit te hangen — ze zitten te vast in 't zadel — is nu aan dat goede vertrouwen een naar wij hopen, doodelijke slag toegebracht. De minister-president verklaarde namelijk, dat de kiesrecht kwestie tot rustiger tijden moest blijven liggen, dus dat de kiesrecht hervorming, die eerst nummer 1 prijkte op 't program der regeering, is uitgesteld tot St. Juttemis. Maar zoowaar, nu zoeken de officiële leiders der Hongaarsche sociaaldemocratie, nu ze hun hoop op de dynastie (den Keizer-koning) en de regeering moeten opgeven, weer een anderen beschermer en ze meenen die gevonden te hebben in de bourgeoisie! De bourgeoisie, die in Hongarije voor 't grootste gedeelte slechts bestaat uit woekeraars, pandjeshuisdieven en vooral woningwoekeraars, die 't proletariaat vooral in de hoofdstad door den woningwoeker uitzuigen als misschien nergens op de wereld. Door met de productieve klassen samen te gaan — dat zijn die woningwoekeraars en grondspeculanten — moet nu volgens deze heeren uit het agrarische Hongarije een

moderne industriestaat gemaakt worden, welks kiesrecht berusten zal op... een census van capaciteiten. D.w.z. dat de arbeiders het kiesrecht niet zullen krijgen!

En deze lieden, die in sommige Hongaarsche «Marxisten» hun theoretikers hebben gevonden, o.a. in den bekenden Diner-Dénesz — zelf bekommeren de vakverenigingsleiders en parasieten der Hongaarsche sociaaldemocratie zich geen drommel om de theorie — hebben, natuurlijk zonder de arbeiders te raadplegen, maar ineens den gemeenschappelijken veldtocht met de bourgeoisie begonnen.

In de provincie worden gemeenschappelijk met burgerlijke elementen kiesrechtvergaderingen gehouden, waar de noodzakelijkheid van een sterke bourgeoisie voor 't proletariaat wordt verkondigd en werden eveneens gemeenschappelijke politieke organisaties opgericht.

De heer Diner-Dénesz verdedigt dit met deze woorden: Dat onze partij alleen niet in staat is, dezen strijd tegen de feodaliteit uit te vechten, daarover heerscht geen verschil van meening... Den val van de feodaliteit kunnen wij slechts door een gemeenschappelijken strijd met de bourgeoisie bewerken... Wij onze bourgeoisie nog niet tot politiek bewustzijn gekomen is... zich nog niet politiek organiseerde, moeten wij haar daartoe opwekken, wij moeten haar organiseren, wij moeten voor haar de strijdwapens smeden!

Inderdaad een nieuwe en vruchtbare taak voor een geknecht, onderdrukt en op 't laagste peil van leven staand proletariaat!

En om de vooroordeelen der bourgeoisie te overwinnen en haar in beweging te brengen, moet de arbeidersklasse volgens dezen «theoreticus» b.v. den strijd tegen een deel der bourgeoisie, namelijk tegen den huizenwoeker, die in Boedapest, zooals gezegd, ondraaglijke vormen heeft aangenomen, opgeven! Verder moet ook de strijd om loonsverhoging en verkorting van arbeidsduur ter wille van die samenwerking met de bourgeoisie, met de huizenwoekeraars, die groote families dwingen te wonen in één kamer voor een prijs, waarvan men in ons land 3 à 4 kamers heeft, worden opgeschort.

Waarlijk: de Hongaarsche sociaaldemocratie heeft dringend een zuivering en een reinigingsproces noodig, dat haar bevrijdt van zulke praktijken en zulke theoretische verdedigers van die praktijken.

Maar wij zien ook hier weer duidelijk, wat er van een arbeidersbeweging wordt, wanneer in haar, zooals in de Hongaarsche, de democratie wordt losgelaten en vertrappt.

Duitschland. De zeven en dertigste zitting was het nu reeds, waarmee in dit nieuwe jaar de behandeling van de zaak voortgang nam, die in de geschiedenis van het Pruisisch-Duitsche Rijk als de Moabit-zaak zal voortleven. En het nieuwe jaar bracht met de zeven en dertigste en volgende zittingen geen ander beeld dan het oude: een ontzaglijke aanklacht tegen het systeem dat de bourgeoisie in 't leven houdt en duldt ten wille van haar profijten en haar zinnelooze angst voor de arbeidersbeweging. Dat de bourgeoisie in Pruisen en Duitschland duldt.

Immers: slaat het de praattjes der bourgeoisie en van haar inktknechten, de lieden, die in de groote pers de opinie der bourgeoisie aangeven, niet in 't gezicht, wanneer toestanden mogelijk zijn als waarvan Moabit getuige is geweest en die nu in dit proces dag in dag uit aan de openbaarheid worden prijsgegeven?

Toestanden, waarvan de eeuwen, die de bourgeoisie pleegt te qualificeeren als duister of barbaarsch, geen voorbeelden opleveren.

Elke dag in het proces Moabit, waar schijnbaar nog de enkele slachtoffers terecht staan, die de politie en justitie der hoofdstad bij den kop hebben gepakt uit zoovele honderden, maar waarin inderdaad de Pruisische politie en het geheele politieke systeem van Pruisen terecht staat en zonder genade of verzachtende omstandigheden veroordeeld wordt, veroordeeld wordt als barbaarsch, onmenschelijk, wat ge maar wilt, elke dag van dat proces is tevens een klap in het gezicht der bourgeoisie, die leutert over den „voortgang“.

Want inderdaad: in de dagen van het verlichte despotisme zoomin als in de middeleeuwen kan men tooneelen vinden van schandelijk machtsmisbruik der politie, van brutaler optreden der „overheid“ dan te Moabit zijn afgespeeld.

Zijn afgespeeld waarom? Omdat een industrie-koning ver weg niet wilde, dat een kleine groep arbeiders in de hoofdstad een kleine lotsverslechtering afweerde.

Daarom zijn die tooneelen afgespeeld, waarvan men zich met verbazing afvraagt, hoe ze mogelijk zijn in een zogenaamd beschaafden staat en in de twintigste eeuw. Daarom hebben dagen lang horden dolle en totaal dwaasde politiebruten mannen, vrouwen en kinderen, die op een tram stonden te wachten of zich naar hun huis begaven of rustig op een bank zaten, met sabels en knuppels ten bloede geranseld. Daarom heeft er een schrikbewind geheerscht in die Berlijnsche voorstad.

Omdat een industrie-koning wilde dat er niet gestaakt werd en omdat de bourgeoisie bang is — ja waarvoor eigenlijk? Omdat de bourgeoisie weer godsdienstig is geworden zooals de wilden, onze voorouders godsdienstig waren, die overal geesten vreesden in alles wat zij niet doorgrondten of begrijpen konden.

Maar, de Duitsche bourgeoisie, vergeten wij het toch geen oogenblik, is niet erger of blinder of reactionairder dan bv. de Fransche of de Engelsche of de onze.

Onze Duitsche kameraden maken wel vaak van die bijzondere achterlijkheid of reactionaire gezindheid gebruik in de propaganda, te vaak zelfs, maar de houding

der Fransche bourgeoisie ten opzichte van de zooveel zwakkere arbeidersbeweging in Frankrijk — zie het geval-Durand pas dezer dagen — is niet anders, getuigt van niet minder verdwazing. En de Engelsche bourgeoisie kan slechts daarom nog een ander aangezicht vertoonen omdat de Engelsche arbeidersklasse in haar geweldige meerderheid nog den trouwen aanhang levert van haar heerschappij. En Moabit is in de eerste plaats een nieuw en sterk bewijs, hoe de bourgeoisie bevreest voor haar winsten en meer en meer onder den invloed van haar groote ophitsers, de industriekoningen, elk optreden der regeering en der bureaucratie, alle vormen van geweld en brutaliteit goedkeurt, duldt en in toenemende mate zal goedkeuren en dulden, die deze machten tegen arbeiders of in tijden van beroering bedrijven, ook al gaan die daden rechtstreeks in tegen het klassebelang der bourgeoisie.

Dit toch is in Moabit 't geval geweest. Evengoed als de Pruisische jonkers en de Russische regeering in 't algemeen, door hun heele politiek, in den loop der jaren duizenden en tienduizenden ontevreden eerst, nadenkend daarna hebben gemaakt, zoodat ze ten slotte in de sociaaldemocratie het éénig heil hebben gaari ziet en zich onder haar leiding hebben geschaard, zoo hebben ook deze gebeurtenissen en dit proces weer honderden vreedzame burgers tot «ontevredenen», tot bestrijders der Pruisische inrichtingen gemaakt en hen den eersten stap op den weg naar 't roode gevaar gedreven. Dit proces is tegen de verwachting van de politie en de pers in opnieuw een propagandamiddel voor de sociaaldemocratie geworden en de bourgeoisie zou er dus belang bij hebben dergelijke buitensporigheden te voorkomen als te Moabit zijn geschied. Maar zij denkt daaraan zelfs niet. Al het streven van haar politieke vertegenwoordigers is gericht slechts op een ding... de verkiesingen voor den Rijksdag, die in het einde van dit jaar zullen plaats hebben maar die nu reeds den politiek toestand beheerschen.

En al die politici maken zich nu reeds gereeds om met de ergste reactionairen 't op een accoord te gooien, teneinde den rooden stroom binnen de perken te houden.

Moabit is opnieuw een teeken, dat de bourgeoisie alle bezinning verloren heeft en dat zij haars ondanks werkt aan haar eigen ondergang.

Uit Argentinië.

Argentinië heeft zijn socialistenvet. Dat beteekent: een nieuw tijdperk begint voor de socialistische propaganda in deze Republiek, waar de bourgeoisie het altijd over de vrijheid (der kapitalistische uitbuiting wel te verstaan) heeft.

De eerste daad van den nieuwen president dr. Saenz Péna is een aanslag op het tot nog toe vrije verenigingsrecht. In de wet ter onderdrukking van het opkomend socialistisch bewustzijn onder de arbeidersmassa, door de bourgeoisie gemaakt, in de dagen harer feestelijke herdenking van de Revolutie voor de Vrijheid (der eigen kapitalisten), — in deze wet staat een artikel dat verenigingen of groepen van personen voor vergaderingen in lokalen of in de vrije lucht, 8 dagen tevoren een aanvraag moeten doen bij de commissaris van politie. Bovendien mag niteens „besloten” worden een vergadering of meeting te organiseeren, maar moet eerst verzocht worden om de vergunning. Men begrijpt de strekking hiervan.

Alle burgerlijke bladen juichen deze „koene” daad van de nieuwe president toe, want ofschoon een soortgelijke bepaling reeds vroeger bestond was er nooit de hand aan gehouden. Nu echter moet de groeiende macht van het socialisme met alle geweld worden onderdrukt.

Waarom nu? Omdat het socialisme in Argentinië langzamerhand zijn steun en zijn propaganda vindt in de Internationale, m. a. w. omdat het door de verscherpende klasses tegenstellingen in tegenstelling tot het verslappend hopeloos anarchisme een macht van betekenis begint te worden, voornamelijk in de hoofdstad van Argentinië, in Buenos-Aires. Nog voor 18 jaren geleden werden de eerste socialistenvet uit Europa komend uitgelachen door iedereen, wanneer zij probeerden propaganda te maken voor het beginsel.

In dat land van „vrijheid” — zoo „geheel anders als Europa” (deze term ligt nog in bijna ieders mond) — daar was socialisme opzín, meende men toen. En nu? — Zooals gezegd wil men altijd de bijzonderheid van het land op den voorgrond dringen, maar telkens wordt deze vorm door de kapitalistische werkelijkheid in 't ware licht gesteld, en alle zoogenaamde meerdere „vrijheden” blijken dan slechts te zijn frases, waarmede de bourgeoisie de massa misleidt, benevelt om zijn heerschappij te handhaven. Wat is het lot der arbeidersklasse in dit land? Slechter dan in Europa. De arbeiders-immigranten, die uit alle streken van de wereld hierheen komen, worden naar willekeur naar de binnenlanden gezonden, indien ze zich bij 't immigrantenbureau vervoegen. En het leven dier arbeiders is slechter dan in Europa, omdat deze arbeiders weinig behoefte hebben. De noordelijke volkeren zooals Duitschers, Hollanders, Engelschen, Noren enz. stellen over 't algemeen meer behoeften aan 't leven dan de zuidelijke Italianen, die het grootste deel der hierheen komende vormen. Deze leven den eersten tijd uitsluitend van bonen, brood, sinaasappelen en macaroni. Allerslechtst zijn ook de woningtoestanden. De meeste arbeiders zoowel in Buenos-Aires als in de Provincie bezitten niet meer dan één kamer voor het gehele gezin. Waarom lachte men dan toch de socialistenvet voor 18

jaar geleden uit? Omdat men algemeen in de dwaling verkeerde: de ellende die men ondervond was slechts voor korten tijd, men kon zich spoedig „opwerken”.

18 Jaren zijn verstreken en nog even ellendig en miserabel is het lot der arbeiders, die geen enkele sociale wet bezitten om ook maar gevrijwaard te zijn voor de allerergste uitspattingen van 't heerschend kapitalisme.

En waarom lacht men nu de socialistenvet niet meer uit? Omdat er een vaste armoede is gekomen, het internationale verschijnsel, dat steeds het kapitalisme begeleidt, en omdat de arbeiders uit de feiten hebben gezien, dat deze armoede het gevolg is van *de vorming van een vast Argentijnsch proletariaat*. Dit is het, wat vroeger nog niet bestond, en waardoor het scheen alsof werkelijk het proletariër-zijn slechts een voorbijgaande periode van een ieder was, die zich kwam vestigen in deze nieuwe wereld. In 't eerst kwamen de arbeiders uit andere landen met veel ervaring en technische bekwaamheid, en velen vonden een betere situatie dan in Europa. Thans heeft het grootkapitaal zijn eerste zege, zijn eerste strekking verwezenlijkt: Het heeft een Argentijnsch proletariaat gevormd, dat geen andere ervaring en geen andere kennis ooit zal machtig worden, dan die het kapitalisme het wil geven, dat wil zeggen zooveel dat ze voor altijd gewillige en weerlooze uitbuitingsobjecten zijn voor de heerschende kapitalistenklasse. Maar in een opzicht onderscheidt zich deze door het kapitalisme gevormde proletariërsklasse van het Hollandsche proletariaat, het is n. l. fysiek (lichamelijk) krachtiger en heeft „van nature” (d. w. z. door minder ontaarding) een drang naar vrijheid, naar hooger leven.

Het resultaat van de in aanvang zijnde socialistenvervolging? Het zal zijn een groei, een sprong naar het Socialisme. Sterker gewapend moeten de arbeiders worden en waar alleen is deze versterking te vinden? In de Marxistische, proletariërse wetenschap, die alleen aan den strijd tegen het kapitalisme de grootst noodige innerlijke revolutionaire kracht geeft, de kracht om zege te bevechten.

Buenos Aires, eind Oktober 1910.

W. A. H.

(Wegens voortdurend plaatsgebrek eerst thans geplaatst. RED.)

Een waarschuwend voorbeeld.

V.

Wij zeiden de vorige week, dat de oppositie, zooals die nu, slechts berustend op een vaag gevoel, dat het met de Rotterdamse arbeidersbeweging niet goed gaat, zich in den R. B. B. openbaarde, volstrekt alle inzicht in de werkelijke oorzaken van dien toestand miste. Maar al berustte deze oppositie op niets, de toestand blijft er niet minder treurig om. Het revolutionair optimisme van den eeuwig-optimistischen Spiekman, die ook wat betreft de Arbeiderspartij in Rotterdam eenvoudig zegt: het zal wel weer eens beter worden, belet niet, dat de feiten, waarop Kerkhoff zich beriep, onwrikbaar blijven bestaan. Indien het nu waar was, zooals hij en de secretaris verzekeren, dat wij bij dien stilstand en achteruitgang met niets anders te doen hebben dan met een noodzakelijk stadium, waar de beweging doorheen moet, het noodzakelijk maar onvermijdelijk nadeelig gevolg van het centralisatieproces, dan zou het feit toch nog niets van zijn ernst verliezen. Want dan zou er uit blijken, dat, zooals wij Marxistenvet sinds jaren reeds zeggen, de dogmatische toepassing van het juiste beginsel der centralisatie, zooals die door het N. V. V. geschiedt, de arbeidersbeweging in het centrum van het handelsleven jaren lang tot stilstand en machteloosheid veroordeelt. Dit ware waachtig al erg genoeg! De centralisatie is toch ongetwijfeld zelfs voor haar meest fanatieke aanhangers slechts een middel om de arbeiders sterker te maken in den economischen strijd. En wanneer dan blijkt, dat de toepassing van dat middel jaren lang, gedurende een tijdvak van opstijgende economische conjunctuur, de arbeidersbeweging in een groote stad zwak maakt en machteloos, de arbeiders belet van de gelegenheid gebruik te maken om propaganda te voeren en moedeloosheid, slapheid en onverschilligheid in hun gelederen brengt, zooals te Rotterdam het geval is, dan kan men wel, van de hoogte des modernen vakverenigingsleiders, zeggen: niets aan te doen, een onvermijdelijk overgangsstadium, maar het feit is dan, dat men door de dogmatische toepassing van een beginsel, dat overigens juist is, het deel, dat men tracht te bereiken, namelijk een krachtige vakbeweging, jarenlang, al is het natuurlijk niet voor eeuwig, verschuift. En een optimisme als dat van Spiekman kan slechts grond vinden, of in een totaal onbegrip, dat er hier inderdaad de vraag bestaat, of een beginsel min of meer juist is toegepast, of in een soort van onverschilligheid, een soort van gevoel, het zal wel op zijn pootjes terecht komen. Wij laten in 't midden, wat hier overweegt.

Zeker is het, dat een kritiek op de Rotterdamse arbeidersbeweging in den ruimsten zin, d. w. z. op de vakbeweging in den R. B. B. georganiseerd niet het minst aan zou moeten knopen aan een kritiek op de tactiek van het N. V. V. En 't zal meer en meer onze taak worden om de arbeiders, die nu reeds wat betreft 't algemeen politiek standpunt aan onze zijde staan, te doordringen van de noodzakelijkheid om, speciaal in den R. B. B., kritiek te gaan oefenen op de dogmatische wijze, waarop de goede beginselen van het N. V. V. door zijn leiders vaak worden toegepast tot schade van de beweging. Maar de oorzaken van den stilstand in de Rotterdamse vakbeweging zijn natuurlijk niet uitsluitend of

zelfs niet in hoofdzaak te zoeken in de dogmatische toepassing der centralisatie op vakverenigingsgebied in de laatste jaren. De hoofdoorzaken zijn dezelfde, die gemaakt hebben, dat de politieke beweging na een vrij snellen opbloei van eenige jaren, een tijdvak van stagnatie en machteloosheid intrad. Zij bestaan in het gebrek aan socialistische scholing der Rotterdamse beweging, aan het gebrek aan een kader, dat onmisbaar is voor een beweging, wanneer zij een zekeren groei heeft bereikt.

(Slot volgt).*

Maastricht slaapt!

Zooals velen onzer bekend is werd hier in de laatste jaren een geweldige actie en strijd gevoerd. Voornamelijk ging deze tegen de katholieken. Dit laatste kwam hierdoor, omdat het kapitalisme alhier voor het overgrote deel katholiek is en tevens, dat toen ter tijd geen andere kapitalistische partij bestond, waartegen de arbeiders den strijd konden aanbinden. Zooals gezegd, in dien tijd stond Maastricht in rep en roer. In fabriek, op straat en iedere andere plaats, was de aanwezige strijd, de orde van den dag. Niet mag ontkend worden, dat toen vele goede strijders bloot stonden aan hongering en gebrek. Maar dit is nu eenmaal zoo en hieraan kan niets veranderd worden. Willen wij iets winnen, dan moeten wij strijden, en waar strijd gevoerd wordt, daar vallen slachtoffers! Hoe meer het socialisme dan ook bij de arbeiders doordringt, des te meer zullen zij inzien dat hieraan niet te ontkomen is. Vandaar dan ook de toen bestaande eensgezindheid en het gezamenlijk optrekken der arbeiders tegen den kapitalistischen vijand! Thans is dit echter hier veranderd!

Van eensgezindheid en gezamenlijk optreden is bij de Maastrichtse arbeiders geen spoor meer te vinden. Dit is treurig, maar het is een feit! Niet dat zij den druk van het kapitalisme niet meer zoo zeer voelen als eerst, deze wordt hoe langer hoe harder. Aan wien de schuld? In de eerste plaats aan den arbeider zelf! Want het gehalte der Maastrichtse arbeiders is van dien aard, dat zij nu en dan eens flink wakker geschud moeten worden. Gebeurt dit niet, dan slapen zij in en worden onverschillig voor hun eigen zaak. Deze arbeiders moeten dus steeds aan hun te voeren strijd herinnerd worden, willen zij op het laatst hiervan de noodzakelijkheid inzien. Zijn zij eenmaal ervan doordrongen, dan worden zij goede strijders en schrikken niet meer terug voor een klein tegenvallertje. Dit alles is in den laatsten tijd hier niet meer gebeurd! De tegenwoordige afdeling der S. D. A. P. trekt zich maar bitter weinig van het lot der arbeiders aan! Voor ontwikkeling der massa voelen zij niets. Ja, in een vergadering waar hierover zoo'n kranige S. D. A. P. er het woord voert, zou men denken, dat voor de Maastrichtse arbeiders het woord in daad worden omgezet, dan slaapt hij nog vaster dan de arbeiders zelf! De arbeiders revolutioneeren voor den grooten strijd, hieraan denken zij niet.

Men maken tot groote strijders in den internationalen klassenstrijd tusschen kapitaal en arbeid kunnen zij niet, doordat dit alléén kan door het prediken van het onverzoenlijk socialisme. Zoo zien wij ook hier het verderfelijke van het revisionisme voor de arbeiders!

Daar zij door deze leiders worden geleid op verkeerde wegen, raken zij van de goede af en verdwalen.

Eenmaal zoover, dan zijn de revisionistische leiders (Arb. Partij) machteloos en moeten de arbeiders aan hun lot overlaten. Zoo zien wij dat maar één partij is die de arbeiders bevrijdt voor teleurstelling. Dit is de marxistische S. D. P.!

Alléén zij maakt, door het aanhoudend prediken van den scherpen klassenstrijd, goede strijders voor het socialisme! Daarom, arbeiders van Maastricht, doet Uw oogen open en ontwaakt uit den nevel waarin gij zijt gebracht door uw (mis)leiders! Sluit U aan bij de afdeling S. D. P., waardoor gij het socialisme versterkt!

Alléén hierdoor is de overwinning mogelijk!

Bs.

Van de Afdelingen.

Den Haag. Dinsdag 10 Januari 's avonds half negen spreekt Wijnkoop in een openbare vergadering der afdeling (in het Logegebouw, Warmoezierstr. 95) over het vonnis der Fransche klassenjustitie tegen den vakverenigingsleider Durand.

Een aansporing om voor deze vergadering extra veel kaarten te verkoopen, is ongetwijfeld overbodig.

KORRESPONDENTIE. Kleine Berichten, Parijsche Brief, en andere stukken moesten blijven liggen.

Advertentiën.

JAARVERGADERING

Afd. AMSTERDAM S. D. P.

Op Maandag 9 Januari a. s. te 8 $\frac{1}{2}$ ure zal de Jaarvergadering plaats vinden in De Geelvink, Singel bij de Munt.

Agenda: Jaarverslagen; Bestuursverkiezing; Verantwoording v. d. gedelegeerde bij de Zaaler.

Aller opkomst dringend noodzakelijk!

S. D. P. Afd. GRONINGEN.

Cursusvergadering op Woensdag 11 en 18 Januari 1911 n. m. te 8 $\frac{1}{2}$ ure in 't gebouw „De Toekomst”.

Spreker: D. J. Wijnkoop. Onderwerp: Het Imperialisme, dat is: Het streven van de Kapitalistische Staten naar uitbuitingsgebied. Kaarten voor beide avonden f 0.20; Man en vrouw samen f 0.25. Debat gewenscht. HET BESTUUR.